

ZİRAAT VE SİNAAT TERCÜME-İ FÜNUN ODALARI MECMUASI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Sevta Kadioğlu*

Bilindiği gibi ondokuzuncu yüzyılın ortalarından itibaren Türkiye’de siyasi, ticari, edebi ve mesleki çok sayıda dergi yayın hayatına girmiştir. 1880 yılından başlamak üzere ziraat konusunda da dergiler yayımlanmıştır. Bunlar; şahıslar, cemiyetler, ziraat okulları ve bakanlıklar tarafından yayımlanan veya desteklenen ve çoğunlukla da kısa ömürlü dergilerdir. Ancak isim değişiklikleri ile uzun yıllar yaşayanları da vardır. Daha önceki bir çalışmamızda bu dergilerden Halkalı Ziraat Mektebi Alisi Mecmuası’nı tanıtmış ve içeriği hakkında bilgi vermiştik.¹ Bu çalışmada ise, Ziraat ve Sinaat Tercüme-i Fünun Odaları Mecmuası’nı (1885) tanıtabak ve derginin içeriğini inceleyeceğiz. Bu dergi, devlet tarafından çıkarılan ilk ziraat dergisi olması bakımından önem taşımaktadır.

Türkiye’de yayımlanan ilk ziraat dergileri

1880 yılında baytar Mehmed Ali Bey (1853-1923) ve arkadaşlarının çıkarmaya başladıkları Vasıta-i Servet, ziraat ve veterinerlik konularını birarada işleyen ilk Türkçe meslek dergisi olarak nitelendirilebilir.² Derginin sahibi ve yayın kurulu üyesi Mehmed Ali Türk veteriner hekimlik tarihinin önde gelen kişilerindendir. 1874 yılında Tıp Okulu veteriner sınıfından mezun olduktan sonra 1911 yılında Veteriner İşleri Genel Müdürü iken emekliliğine kadar geçen süre içinde bütün çabasını mesleği için harcamış ve ilk sivil veteriner okulu olan “Mülkiye Baytar Mektebi”nin kurulmasını ve 1889’da öğretime başlamasını sağlamıştır. Yayın kurulu üyelerinden Vahit 1870’de, Minas 1870’de, İbrahim Edhem 1872’de Harb Okulu Veteriner sınıflarından mezun olduktan sonra aynı okulda öğretim görevinde bulunmuşlardır.³ Görüldüğü gibi ziraat konularını ele alan ilk mesleki dergi veterinerler tarafından çıkarılmıştır. Derginin başlığı o dönemin tarım ve hayvancılığa bakış açısını ortaya koymaktadır. Bunlar, “servete” ulaşmayı sağlayacak uygulamalardır.

* İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilim Tarihi Anabilim Dalı, Beyazıt, 34459 İstanbul. sevtapk@istanbul.edu.tr

¹ Sevta Kadioğlu, “Halkalı Ziraat Mektebi Alisi Mecmuası Üzerine Bir İnceleme,” Osmanlı Bilimi Araştırmaları, ed. Feza Günergun, cilt IV, sayı 1, 2002, s.99-118.

² “Bizde Ziraat Hakkında Çıkan Mecmualar,” Türk Ziraat Tarihine Bir Bakış, Devlet Basımevi, İstanbul 1938, s.IX-XIV.

³ Nihal Erk- Ferruh Dinçer, Türkiye’de Veteriner Hekimlik Öğretimi ve Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Tarihi, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları No.259, Ankara 1970, s.277-279, Ferruh Dinçer, “Türkiye’de Veterinerlik ve Tarım Alanında İlk Süreli Yayın “Vasıta-i Servet” Üzerinde Bir İnceleme,” Fırat Üniversitesi Elazığ Veteriner Fakültesi Dergisi, c.III, sayı 1, 1976, s.66-83.

Ağırlıklı olarak ziraat konularını ele alan ve başlığında da “ziraat” terimini taşıyan ilk dergi ise, 13 Temmuz 1881’de yayına başlamıştır.⁴ Salim Bey tarafından yayımlanan ve Ziraat Gazetesi başlığını taşıyan bu yayın on beş günde bir resimli olarak çıkmaktaydı. Salim Bey meslekten yetişmiş bir ziraatçı olmamasına rağmen, etrafına zamanın tanınmış ziraat erbabını toplayarak gazetesini iki sene (1881-1882) yaşatmayı başarmıştır. Üç yıl sonra 16 Şubat 1885’de, bu çalışmamızın konusu olan Ziraat ve Sinaat Tercüme-i Fünun Odaları Mecmuası yayımlanmaya başlanmıştır. İkinci Abdulhamit döneminin “resmi ve fenni mecmuası” olan bu dergiden sonra 1904 yılında Resimli Ziraat Gazetesi’nin yayımına kadar geçen yirmi seneye yakın bir zaman içinde herhangi bir ziraat dergisi bugünkü bilgilerimize göre yayımlanmamıştır.⁵ Ziraat ve Sinaat Tercüme-i Fünun Odaları Mecmuası hariç yukarıda belirttiğimiz dergilerin hepsi, şahısların özel gayretleriyle çıkarılmışlardır.

Ziraat ve Sinaat Tercüme-i Fünun Odaları

Ziraat ve Sinaat Tercüme-i Fünun Odaları hakkındaki bilgilerimiz sınırlıdır. Bu odalar hakkındaki bilgilerimiz iki kaynağa dayanmaktadır. Bunlar, La Turquie gazetesinde çıkan haberler ile derginin önsözünde verilen kısa bilgilerdir. 24 Mayıs 1884 tarihli La Turquie gazetesinde Ticaret ve Ziraat Nezareti içinde iki tercüme odası kurulacağından bahsedilmiştir. Habere göre bu odalardan birisi nezaretin sınaat diğeri de ziraat kısmına bağlı olacaktır. Haberde ayrıca, her odada 30 memurun çalışacağı ve herbirine 1000’er kuruş ücret verileceği bildirilmiştir.⁶ Yine aynı gazetenin yaklaşık bir yıl sonraki sayısında (21 Şubat 1885) sınaat ve iktisat konusundaki eserleri Türkçe’ye çevirmek için kurulan bu tercüme odalarında çalışanların büyük bir kısmının Mülkiye Mektebi mezunları olduğu belirtilmiştir.⁷ Derginin önsözünde, Ziraat ve Sinaat Tercüme-i Fünun Odalarında üyelerinin Osmanlı gençlerinin görev aldığı ve bu odaların hedefinin ziraat ve sınaata dair bilimsel eserleri Osmanlı ülkesinde yaymak ve halkı bilginin ışığı ile aydınlatmak olduğu ifade edilmiştir. Yine derginin önsözündeki ifadelerden, Tercüme-i Fünun Odaları’nın bu mecmuayı yayımlamaktaki maksadının, kısım kısım tercüme edilecek ve yayınlanacak eserlerin muhtemel bazı eksikliklerini de tamamlamak olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, geniş bir okuyucu kitlesi bulmak amacıyla “fenlerin dilinin”

⁴ Cevad Rüştü, “Bizde Ziraai Neşriyatın Tarihçesi,” Ziraat Gazetesi, yıl 4, sayı 9-10, Eylül- Teşrin evvel 1933, s.798-801.

⁵ Bundan sonra çıkan ziraat dergileri için bkz. Cevat Rüştü, a.g.m, “Bizde Ziraat Hakkında Çıkan Mecmualar,” Türk Ziraat Tarihine Bir Bakış, Devlet Basımevi, İstanbul 1938, s.IX-XIV ve Osmanlı- Türk Süreli Yayınları ve Gazeteleri (1828-1928), c.I-III, Hasan Duman, Enformasyon ve Dokümantasyon Hizmetleri Vakfı Yayınları Ankara 2000.

⁶ “Bureau de Traduction,” La Turquie, 24 Mai 1884, s.1. (La Turquie gazetesindeki bu haberleri bana ileten Prof.Dr. Feza Günergun’a teşekkür ederim).

⁷ “La Presse Turque,” La Turquie, 21 Février 1885, s.1.

Mecmuası ise devlet tarafından yayımlanan ilk ziraat dergisi olması bakımından önem taşımaktadır.

Ziraat ve Sinaat Tercüme-i Fünun Odaları Mecmuası

Derginin aşağıda dökümü verilen sayılarının hepsi İstanbul kütüphanelerinde mevcuttur. Tam bir koleksiyon Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nde (No.O.1655) bulunmaktadır. Ayrıca, 1. ve 2. sayıları Atatürk Kitaplığı'nda (No.0.80); yalnızca 1.sayıyı İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Nadir Eserler Bölümü'nde (63:62(05)=94.35 Z6) bulmak mümkündür.

Sayı 1, 1 Cemayizelevvel 1302 (16 Şubat 1885)

1. İftitâh-ı Kelam	2-4
Mecmuanın amacı ve içeriği hakkında bilgi verilmiştir.	
2. Memalik-i Şahane'nin Ziraata Kabiliyeti	4-8
Fehmi	
Osmanlı ülkesinde topluma fayda sağlayacak en önemli unsurların ziraat, ticaret ve sınaat olduğu belirtildikten sonra ziraatin tarifi ve önemi üzerinde durulmuştur.	
3. Toprak ve Islahı	8-11
Mehmed Rifat	
Toprağın tarifi, kil ve killi toprak, kum ve kumlu toprak, tebeşir ve kireçli toprak, toprak haline gelmiş gübre, toprağın sürülen ve ekilen tabakası ve o tabakanın altı gibi konuların bu başlık altında işleneceği belirtilmiştir. Bu sayıdaki yazıda, toprağın tarifi, kil ve killi toprak konuları ele alınmış, diğer konular sonraki sayılardaki yazılara bırakılmıştır.	
4. İlm-i Nebatat.....	11-14
Fehmi	
Nebatat hakkında mütalaa-ı evveliyeye başlığı altında bitkiler hakkında genel bilgiler verilmiştir.	
5. Süt ve Müstahsalatı.....	14-19
Tahir	
Sütün insan için önemi , süt üretimi ve ürünleri hakkında bilgi verilmiştir.	
6. Küre-i Arzın Menşe-i Teşekkülü.....	19-20
Fünun-u ziraiye mezunlarından Müsteşar Fen Muavini Aram	
Küre-i arzın su ve ateşten ibaret olduğunu ve bu iki maddeden üç çeşit toprak meydana geldiği belirtilmiş ve bunlar hakkında bilgi verilmiştir.	
7. Ticaret	20-25

Mustafa Azmi

Mustafa Azmi, ticaretin ne kadar faydalı ve önemli bir iş olduğunu zaman içindeki olayların ve özellikle de ticaretin tarihinin açıkça gösterdiğini belirtmiş, o güne kadar Osmanlı ülkesinde ticaret tarihine yönelik bir eser bulunmadığına işaret etmiştir. Bu nedenle bu dergide ticaretin tarihi hakkında yazmış olduğu risalesini peyderpey yayımlayacağını belirtmiştir. Bu konu içinde, Çinliler ve Hintliler, Mısırlılar, Asuriler, Fenikeliler, Kartacalılar ve Marsilyalıların ticaret tarihindeki yerlerinden bahsedeceğini ifade etmiştir.

8. Sınaat, Elişleri	25-28
Mustafa Nail	
İleride bahsedilecek tariflerin anlaşılabilmesi için geometriye ait bazı tabirlerin açıklanması gereğine işaret edilerek, daire, üçgen, küre gibi geometrik şekillerin tarifi ve şekilleri verilmiştir.	
9. Mütenevvia, Maden ve Taş Ocakları	28-30
Mehmed Namık	
Taş çıkarma yöntemleri hakkında bilgi verilmiştir.	
10. Mebhasü'l hammeden Filoksera	31-34
Mustafa Azmi	
Zararlı bir böcek türü olan Filoksera ve türleri ile bu zararlı ile mücadele yolları konu edilmiştir.	
11. Fransa'da Buhran-ı Zira'î	34-35
Fehmi	
Fransa Ziraat Bakanlığı'nın emriyle 1884 senesinde ziraatın durumunu incelemek üzere kurulan komisyonun raporu burada aynen yayımlanmıştır. Bu dönem Fransa'nın tarımda zor günler geçirdiği bir dönemdir. Raporda bu güçlükler anlatılmış ve buhrandan çıkma yolları önerilmiştir.	
12. Amerika'da Eşcar-ı Müsmire-i Acayibat	36-37
Fehmi	
Kaliforniya'da bulunan ve birkaç dönüm arazideki bağdan elde edilebilecek üzümü verebilecek kadar büyük olan bir üzüm kütüğünden bahsedilerek resmi verilmiştir.	
13. 1889 Senesi Paris Sergi-i Umumisi için 300 Metre İrtifaında Bir Kule.....	38-39
Mustafa Azmi	
Fransa'da ilki 1797 yılında açılan ve o güne kadar on dört defa yapılan Sanayi Sergisi'nin 4 sene sonra yani 1889 yılında yeniden açılacağı ifade edilmiş ve bu sergi için hazırlanan 300 metrelik kuleden bahsedilmiştir.	
14. Gül Ağaçlarına Arız Olan İki Mühim Hastalık.....	40
Hasan Tahsin	
Gül ağaçlarının dallarının birbirine değmesinden meydana gelen bir hastalık ile beyaz ipek hastalığı ve tedavi yollarından bahsedilmiştir.	

15. Fransa'da Hintta vesaire ile Mevâşinin Hasılat-ı Safiyesi 41-43
Necmeddin
Fransa'da hayvancılığa verilen önem üzerinde durularak, hayvan yetiştirmenin masrafları ve getirdiği yararlar ele alınmıştır.
16. Cins-i Feres ve Terbiye ve Islahı 43-46
Saad
Atların ırkı, ıslahı ve terbiye usulleri konu edilmiştir.
17. Kahvenin Tesiri Vezaif'ül Aza Noktasından Tesiri 46-47
Bahir
Kahvenin insan vücuduna etkisi üzerindeki muhtelif görüşler anlatılarak tartışılmıştır.
18. Meyveler 47- 48
Hikmet
Elma, armut ve incirin yetiştirilmesinden ve ticaretinden bahsedilmiştir.

Sayı 2, 16 Cemaziyevvel 1302 (3 Mart 1885)

1. Ziraat, Mesainin Evkata Taksimi 49-54
Fehmi
Zirai faaliyetlerin zaman ve mevsimini tayin etme konusu üzerinde durulmuştur. Mevsimler gibi ziraat çalışmaları da dört sınıfa ayrılmıştır. 1) Yeri ve toprağı hazırlamak. 2) Tohum atmak ya da fidan dikmek. 3) Mazarruata dikkat etmek. 4) Hasad ameliatı. Makalede bütün bu işlemlerin hangi mevsimlerde ne şekillerde yapılacağı hakkında bilgi verilmektedir.
2. Toprak, Kum ve Kumlu Toprak 55-57
Mehmed Rıfât
Kumlu ve kireçli toprağın özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. Bu toprakta hangi ürünlerin verimli olarak alınabileceği anlatılmıştır.
3. Süt ve Müstahsalatı (Fasl-ı Sâni)..... 57-61
Menemenlizade Tahir
Süt üretimi, koyun, inek, keçi sütlerinin üretimi ve onlardan yararlanma yolları hakkında bilgi verilmiştir.
4. İlm-i Nebatat, Mutalaa-ı Evveliyenin Alt Tarafı 62-65
Fehmi
Tohumdan gelişen fasulye, mısır gibi bitkilerin gelişimi verildikten sonra ilm-i nebatatın tarifinin önemi ve amacı üzerinde durulmuştur.
5. Arazinin Menşe-i Teşekkülü (Mabad)..... 65-66
Aram
Bir önceki sayıdan devam eden bu yazıda dağ ve derelerin oluşumu konusu işlenmiştir.
6. Ziraat Bankalarına Bir Nazar-ı İcmalî..... 66-68

- Mustafa Nail
Ziraatçiler için sermaye sağlanması, hem ziraat erbabının refaha ulaşması hem de memlekette ziraatin ilerlemesi bakımından önemlidir. Ziraat okullarının açılması, numune çiftliklerinin kurulması ve ziraat kitaplarının yayınlanması gibi tedbirlerin yanında ziraatçileri zirai sermaye sahibi etmek yolunun da açılma gereğine işaret edilmiştir. Daha sonra da bu tür teşebbüslerin diğer ülkelerdeki, özellikle de Fransa'daki örneklerinden söz edilmiştir.
7. Nebatat, Cins-i Feres ve Islahı (Mabad) 69-73
Saad
Daha önceki sayıda memlekette mevcut ırklardan birincisi olan arab atı tarif edilmişti. Burada da at yetiştirme başlığı altında atların, özellikle yarış atlarının yetiştirilmesi ve terbiye edilmesi hakkında bilgi verilmektedir.
8. Ticaret, Tarih-i Ticaret (Mabad) 73-76
Mustafa Azmi
Daha önceki sayıda yayınlanan aynı adlı makalenin devamı olan bu çalışmada Yunanlılarla Romalıların ticaret tarihindeki yeri ele alınmıştır. Yunanlılar ile Romalıların coğrafi konumları ve bunun ticarete etkisi de konu edilmiştir.
9. Ticaret, Vesait-i Nakliye ve Ehemmiyeti 76-78
Rakım
Bir ülke için son derece önemli olan nakliye yolları ve araçları hakkında bilgi verilmiştir. Nakliye yolları, vesait-i tabiiye, vesait-i sinaiye olmak üzere ikiye ayrılarak incelenmiştir. Bunlardan birincisi deniz, çay, göl gibi doğal yollar olup, ikincisi şose yolları, demir yolları, tramvay ve tünel vb.dir.
10. Sinaat, Sinaat-ı Dahiliyemize Bir Nazar..... 78-80
Menemenlizade Tahir
Osmanlı Devleti'nde sanayinin durumu anlatılmıştır.
11. Fenn-i Mihanik 80-82
Mustafa Nail
Fenn-i mihanikin esasları olan makinalardan ve makinaların aksamlarından söz etmektedir. Bu konudaki bilgiler şekillerle desteklenmiştir.
12. El İşleri, İğne İşleri 82-84
Mustafa Azmi
Bu bölümde iğne işleri konusunda pratik bilgiler verilmiştir.
13. Mütenevvia, Maden ve Taş Ocakları Mebhas-ı Evvel, Medhal, Kısm-ı Tarihi 85 -86
Mehmed Namık
Madenlerin nasıl keşfedildikleri hakkında bilgi verilmiş ve zannedilenin aksine ilk keşfedilen madenin altın değil bakır olduğundan bahsedilmiştir. Ancak bakır çok yumuşak bir maden olduğu için ilk zamanlarda çok verimli olarak kullanılamamıştır.
14. Mütenevvia, Boğaziçi'nde İki Defa İpek Mahsulü..... 86-89

Mihran Karakaşyan

Karasi Vilayeti Ziraat Müfettişi Agaton Efendi'nin Fransızca olarak tebliğ ettiği varakadır. Agaton Efendi'nin Fransa'dan birlikte getirmiş olduğu bir hücreden ürettiği ipek böceklerinden iki defa mahsul alınması anlatılmış ve safhaları şekillerle gösterilmiştir.

15. Mütenevvia, Yemiş Ağacı Yetiştirenlere Bazı Nesayih..... 89-90
Şevket

Yazar yemiş ağacı yetiştirenleri meraklı ve keyfi olarak bu işi yapanlar ile bundan para kazananlar olarak ikiye ayırmıştır. Keyfi olarak bu işi yapanlara nasihat etmenin gereksiz olduğunu belirtmiştir. Çünkü onlar kâr için değil keyif için yemiş ağacı yetiştirmektedirler. Verilecek öğütler bu işten geçimini sağlayanlar içindir. Bunun için yetiştiricilikte meyvelerin lezzetli, güzel renkli ve hoş olması gereklidir. Bunu sağlamak amacıyla alınması gereken önlemler ve yapılması gereken işler hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca yemiş ağaçlarının kireçleme yoluyla hastalıklardan nasıl korunduğu anlatılmıştır.

16. Mütenevvia, Çeşitli Konular 91-94

Derginin sonunda Kömürün Nebatata Tesiri (Mustafa Bahir), Üzüm Kütüklerinin Çürümesi (Necmeddin), Şeker ve Pancarı (Necmeddin), Yine Filoksera (Mustafa Azmi), İstiridyeye Yetiştirme San'atı (Mehmet Rıfat), Gölleme (Mustafa Azmi), Muzır Karıncaların Suver-i İtlafi, Meyveler (Hikmet) başlıkları altında kısa bilgiler verilmiştir.

Sayı 3, 1 Cemaziyelahir 1302 (18 Mart 1885)

1. Ziraat, Toprak ve Islahı.....97-100

Mehmed Rıfat

Organik ve alkali toprağın nasıl olduğu ve nasıl ıslah edileceği hakkında bilgi verildikten sonra, ziraate elverişli toprağın nasıl olması gerektiği açıklanmıştır.

2. Ziraat, Cins-i Feres ve Islahı 100-103

Saad

Daha önceki sayılarda yer alan at yetiştiriciliği hakkındaki yazıların devamıdır. Atların doğdukları andan itibaren beslenmeleri ve yetiştirilmeleri hakkında ayrıntılı bilgiler verilmiştir. Özellikle bu atların mevsimlere göre almaları gereken yemler konu edilmiştir.

3. Ziraat, Meyve Ağaçları 103-106

Mustafa Bahir

Avrupa'da meyve ağaçlarından elde edilen mahsulün demiryolları ve şimendifer kullanmadan önce, nakledilmedikleri için ziyan olduklarından, ancak demiryolu ağının kurulmasından sonra her ülkenin diğerinin mahsulünden faydalanma imkanı bulunduğu bahsedilmiştir. Meyve ticaretinin demiryollarının gelişmesinden sonra ilerlediğini ispat için, Orléans (Fransa) Şimendifer İdaresi tarafından yayınlanan cetvel

aynen yazıya eklenmiştir. Bu cetvelde 1756, 1757, 1764-1767 yıllarında kaç ton taze meyvenin Orléans'dan Paris'e nakledildiği gösterilmiştir.

4. Ziraat, Alât-ı Ziraiye (Saban ve Pulluk).....106-109
Fehmi

Ziraat aletlerinden saban ve pulluğun kullanımı ve parçaları hakkında bilgi verilmiştir. Bu aletlerin kullanımıyla ilgili çok sayıda şekil yer almıştır.

5. Ziraat, Erbab-ı Ziraatın Kanun-ı Sani Evahiri İle Şubat Ayı İçinde İcra Etmeleri
Lazım Gelen Ameliyat.....109-113

Şevket

Ziraatçilerin Kanun-i sani ve Şubat ayları boyunca yapmaları gereken işler; erbab-ı ziraatin vazifeleri, hayvan vasıtasıyla görülen işler, mevsim-i zirai, bağcılık başlıkları altında işlenmiştir. Ayrıca, ormanların yetiştirilmesi ve korunması konusu da ele alınmıştır.

6. İlm-i Nebat, Mebhas-ı Teşrih-i Nebati.....113-116
Fehmi

Bitki Anatomisi konu edilmiştir.

7. İlm-i Nebat, Arazinin Menşe-i Teşekkülü (Mabad)116-118
Aram

Daha önceki sayıdaki aynı adlı yazının devamı olan bu makalede yazar önce vadilerin oluşumu hakkında bilgi vermiştir. Daha sonra ziraate uygun toprağın nasıl olması gerektiğini belirttiikten sonra, toprakta bulunan Silis ve Alümin madenlerinden bahsetmiştir.

8. Ticaret, Tarih-i Ticaret (Mabad)119-121
Mustafa Azmi

Daha önceki sayılarda yer alan yazıların devamı olan bu yazıda, Roma Devleti'nin yıkılışından sonra Avrupa'da ticaretin durgunluğu ve Arapların bu dönemdeki ilerleyişi konusu işlenmiştir.

9. Hikmet ve Kimya121-126
Mustafa Nail

Yazar makalenin başında sanayide kullanılan usul ve kanunları layıkıyla anlamak için fizik ve kimyaya ait sıkça kullanılan bazı tabirleri bilmenin zorunlu olduğunu belirterek bunlar hakkında bilgi verileceğini belirtmiştir. Öncelikle hava ve ölçümde kullanılan aletler hakkında bilgi vermiştir. Ayrıca anéroide, termometre ve daha büyük ısıların ölçülmesi için kullanılan Pirometre hakkında şekillerle ayrıntılı bilgi verilmiştir.

10. Sinaat, İğne İşleri.....127-128
Mustafa Azmi

İğne ardı, çapraz dikiş gibi dikiş şekilleri hakkında pratik bilgiler verilmiştir.

11. Mütenevvia, Maden ve Taş Ocakları (Mabad).....129-132

Mehmed Namık

Daha önceki sayıdaki aynı adlı yazının devamı olup konunun tarihine bir giriş yapılmıştır. Eski çağlardan başlayarak günümüze kadar taş ocaklarının işletilmesi konusu ele alınmıştır. Ayrıca Avrupa, Amerika ve Avusturalya kıt'alarında maden arama yöntemleri karşılaştırmalı olarak açıklanmıştır.

12. Mütenevvia, Suriye'de Sanayi-i Haririye.....132-136
Mustafa Azmi

Suriye ve özellikle Lübnan'da ipek böceği yetiştiriciliğinin dikkat çekici bir şekilde ilerlediği ifade edilerek, buralarda ipek böceği yetiştiriciliğinin nasıl yapıldığı konusu ele alınmıştır. Ayrıca kozaların nasıl tartıldığını ve ipeğin nasıl çırıklara sarıldığını gösteren resimler ilave edilmiştir.

13. Mütenevvia, Var Eyaletinde (Fransa) Böcekçilik San'atının Hali Hazırı136-139
Mihran Karakaşyan
Fransa'da ipek böcekçiliğinin nasıl yapıldığı anlatılmıştır.

14. Mütenevvia, Ömr-ü Beşeri Tezyide Medar Olabilecek Bazı Tedabir (1)139-140
Mehmed Azmi
Ne Yemeli? Nasıl Yemeli? Hazma dair tedbirler gibi alt başlıkların yer aldığı yazıda, insan ömrünü uzatmak için neler yenmesi ve yenmemesi gerektiği ve kolay hazım konusunda bilgi verilmiştir.

15. Mütenevvia, İtalyan Ticaret Ziraat ve Sanayi Gazetesinde Görülmüştür140-141
Mehmed Namık
Amerika'nın Kaliforniya eyaletinde bir doktorun Filoksera ile mücadele için keşfettiği yeni bir usulden bahsetmektedir. Bu usul ateşte kurutulmuş ve toz haline getirilmiş bir miktar toprağın civa ile karıştırıldıktan sonra bağ kütüklerine konmasından ibarettir. Toprağa karıştırılan civa filoksera böceklerini öldürmektedir. İtalyan Ticaret Ziraat ve Sanayi Gazetesinde görülen bu haber okuyucuya iletilmektedir.

16. Mütenevvia, İtalya'da Köpüklü Beyaz Şarap İmali..... 141-143
Mehmed Namık
Bu yazıda da İtalya Fenni Gazetesinde görülen bir habere yer verilmiştir. Bu habere göre köpüklü beyaz şarap imali Fransa, Avusturya ve Macaristan'da olduğu gibi İtalya'da da günden güne artmaktadır ve özel bir sanat haline gelmektedir. Haberde ayrıca İtalya'da köpüklü şarap imali için kullanılan yeni bazı usullere de yer verilmiştir.

17. Bu sayının sonunda Mustafa Azmi, kürklerin muhafazası, ocakların söndürülmesi ve bozuk patateslerin tekrar yenilecek hale getirilebilmesi konularında kısa ve pratik bilgiler vermiştir.

Sayı 4, 16 Cemaziyelahir 1302 (2 Nisan 1885)

1. Ziraat, Cins-i Feres ve Islahı (Son).....145-149

Saad

Daha önceki sayılarda yer alan aynı konulu makalelerin sonucusudur. Atların yetiştirilmelerinden ve terbiye usullerinden bahsetmektedir.

2. Toprak, Toprak ve Islahı.....149-152
Mehmed Rıfat

Toprağın rengi, toprağın ısınma özelliği, toprağın mevkii, iklim başlıkları altında toprak konusu ele alınmıştır.

3. Toprak, Mart Ayı İçinde Tedabir ve Ameliyat-ı Ziraiye.....152-155
Önceki sayıda yer alan yazıda Kanun-ı sâni ile Şubat ayında ziraatçilerin yapması gereken işler hakkında bilgi verilmişti. Bu yazıda da Mart ayı içinde yapılacak işlerden bahsedilmiştir.

4. Toprak, Meyve Ağaçları.....155-158
Mustafa Bahir
Meyve ağaçlarının yetiştirilmesi, bakımı, çeşitleri hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir.

5. Ziraat, Fransa'da Aisne Eyaletinde Ziraat.....158-161
Mütercimi: Mustafa Nail
Fransız Ziraat Darülfununu müdürü Risler [Auguste-Charles Risler, 1828-1905] tarafından Ziraat Nazırına sunulan ve Fransa Ziraat Gazetesinde yer alan ve Aisne eyaletindeki zirai buhran ile ilgili raporun tercümesidir

6. Ziraat, Çoban (Mukaddime).....161-164
Mehmed Rakım
İyi bir çobanda olması gereken özellikler, koyunları mükemmel olarak beslemek için neler yapılmalıdır, sürülerin idaresi nasıl olmalıdır gibi konuları işleyen kitaplar hakkında bilgi verilmiştir.

7. Ticaret, Tarih-i Ticaret (Mabad) 4. Bölüm164-168
Mustafa Azmi
Daha önceki sayılarda aynı adlı makalelerde işlenen konuya devam edilmiştir. Burada Avrupalıların ticaret yöntemleri ile ilgili ilk bilgilerini müslümanlardan öğrendikleri ifade edilmiştir.

8. Sinaat, İnşaatta Kullanılan Taşlar168-171
Mustafa Nail
İnşaatta kullanılan kumlu ve kireçli taşlar ile bunların imali hakkında bilgi verilmiştir.

9. Mütenevvia, Sanayi-i Ziraiyeden Şeker İmali172-176
H. Tahsin
Şeker pancarından şeker imal edilmesi konusunda bilgi verilmiştir. Bu konu, pancarın terkibi, pancarın rendelenmesinden şekerin tasfiyesine kadar şeker üretiminin bütün aşamaları ile ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

10. Mütenevvia, Kasaplık Hayvanatın Vaktinden Evvel Yetiştirilmesindeki

- Menfaat176-181
Necmeddin
Londra'da Smith Field kulübünün açtığı yarışma hakkında Paris'de yayınlanan yazının tercümesidir. Yazıda sergiye getirilen kasaplık hayvanların en iyi şekilde beslenmesi için yapılması gereken şeyler anlatıldıktan sonra, onlardan en iyi şekilde faydalanma yolları üzerinde durulmuştur.
11. Mütenevvia, Cezayir'de Bağ Hasadının Muvazenesi181-182
Mehmed Namık
Günden güne bağcılığın geliştiği Cezayir'de bağcılık ve elde edilen ürünlerin değerlendirilmesi hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca bu konuda bazı maliyet hesapları eklenmiştir.
12. Mütenevvia, Usul-i Cedid Üzere Bağ Yetiştirmenin Tarihi..... 182-183
Yazının girişinde bağ yetiştirmek için Avrupa'da yeni bir usul geliştirmeye neden ihtiyaç duyulduğu konusuna açıklık getirildikten sonra, bu yeni usul hakkında bilgi verilmiştir.
13. Mütenevvia, Üzüm Vermeyen Bağların Islahı183-184
Yeterli miktarda verim alınmayan bağların nasıl ıslah edileceği konusu incelenmiştir.
14. Mütenevvia, Buğdayın Kıymet-i Hakikiyesi184-185
İhsan
Hububat arasında buğdayın yeri ve önemi ile buğday ekilecek arazinin nitelikleri ele alınmıştır.
15. Mütenevvia, Süt ve Müstahsalatı (Mabad).....185-186
Tahir
Daha fazla süt elde edilebilmesi için hayvanların nasıl beslenmesi gerektiği üzerinde durulmuştur.
16. Mütenevvia, Ömr-ü Beşeri Tezyide Medar Olacak
Bazı Kavaid-i Sıhhiye186-187
Mehmed Azmi
İnsan ömrünü uzatmak ve sağlıklı bir ömür geçirmek için yapılması ve yapılmaması gereken şeyler üzerinde durulmuştur.
17. Mütenevvia, Buhar Çekici187-188
H. Tahsin
İngiliz Watt'ın kullanımını geliştirdiği buharın bugün insanlığa en büyük hizmetlerden birini yapmakta olduğunu belirttikten sonra buhar gücüyle yapılabilecek işlerden bahsedilmiş ve buhar gücünün önemli hizmetlerini anlatmak için ciltlerle kitap yazılabileceğini ifade etmiştir. Bunlardan demir dökme işinde kullanılan ve büyük bir kolaylık getiren buhar çekici ve onun nasıl kullanıldığı hakkında bilgi vermiştir. H. Tahsin yazısının sonunda bunun bir giriş kabul edilmesi gerektiğini, bundan sonra buharın önemini ve buharla yapılabilecek işlerin daha ayrıntılı olarak işleneceğini belirtmiştir.

18. Mütenevvia, Nebatat-ı Sabgye Yani Boya Hasıl Eden Nebatat.....188-189
Çok eskilerden beri bitkilerden boya elde edilmekte idi. Fransa ve Avrupa'nın diğer ülkelerinde zaman içinde boya elde edilen bitkiler yetiştirilmiştir. Ancak son günlerde kimya sayesinde bunlara rekabet edecek pek çok boyalar bulunmuştur. Boya elde edilen bitkilerden çivid otu ve kök boya hakkında detaylı bilgi verilmiştir.
19. Mütenevvia, Fransa'da Ziraatın Hal ve İstikbali(1)190-192
Antuan Redir
Fransa'da ziraatin durumu ve geleceğini anlatan bu yazı Journal de l'Agriculture'den tercüme edilmiştir.
- Sayı 5, 1 Receb 1302 (16 Nisan 1885)
1. Ziraat, Arazinin Menşe-i Teşekkülü.....193-195
Aram
Kireçli ve killi topraklar konu edilmiştir.
- 2 Toprak, Toprak ve Islahı.....195-197
Mehmed Rifat
İhya-yı arazi, Taşların ayıklanması, Islah-ı hava, Hendekler başlıkları altında toprağı tarıma uygun hale getirmek için yapılması gereken işler hakkında bilgi verilmiştir. Toprağı ıslah etmenin ziraatın en önemli konularından birisi olduğuna da işaret edilmiştir.
3. Çoban (Mabad), İrk-ı Ganem197-199
Mehmed Rakım
Koyun ırkları tanıtilarak hangi ırkın nerede yetiştiği konusu ele alınmıştır.
4. Saban.....199-203
Menemenlizade Tahir
Ziraat aletlerinden saban ve onu meydana getiren aksamdan bahsedilmiştir. Konuyla ilgili 8 adet şekil yazıya ilave edilmiştir.
5. İlm-i Nebatat, Teşrih-i Nebatat202-206
Fehmi
Daha önceki sayılardaki aynı adlı yazıların devamıdır.
6. İlm-i Nebatat, Meyve Ağaçları, 2. Bölüm.....206-208
Mustafa Bahir
Fidanlıklarda yetiştirilip çoğaltılan ağaçlar ve meyve ağaçları hakkında daha önce bilgi verilmişti. Bu yazıda özellikle küçük çekirdekli meyve ağaçlarının yetiştirilme usulü hakkında bilgi verilmiştir.
7. Nisan208-210

M. Necmeddin

Ziraatle uğraşanların Nisan ayında yapması gereken işler hakkında bilgi verilmiştir. Özellikle çiftlik nazırları ve amelelerin yapmaları gereken işler ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

8. Hikmet-i Tabiiye-yi Ziraat (Mukaddime).....210-214
Saad

Ziraatin ulum-ı tabiiye ile yakından ilgisi olduğu belirtildikten sonra, hikmet-i tabiiye nokta-i nazarından teşekkül-ü arz, ilm-i tabakt-ül arz nokta-i nazarından teşekkül-ü arz, havanın mahiyeti, havanın tazyiki gibi konular incelenmiştir.

9. Kabil-i Ziraat Arazinin Evsaf ve Hasaisini Tayin ve Takdir Etmek İçin Müttehez Olan Usul215-217

Mehmed Azmi

Tarıma elverişli olan arazinin belirlenmesi, araziden alınan ürünün mümkün olduğu kadar arttırılması, arazinin cinsine göre uygun gübrenin verilmesi gibi konular ele alınmıştır.

10. Ticaret, Tarih-i Ticaret (Mabad), 5. Bölüm217-220

Mustafa Azmi

Daha önceki sayılardaki aynı yazarın aynı adlı yazılarının devamıdır. Bu yazıda Ceneviz ve Venediklilerin ticareti konu edilmiştir.

11. Mermer Kireci220-223

Mustafa Nail

Piliç yetiştirmek ve yumurta verimini arttırmak için Fransa'daki çiftliklerde yapılan bazı uygulamalardan bahsedilmiştir.

12. Mütenevvia, Taş Ocakları, 2. Bölüm223-226

Mütercimi: Mehmed Namık

Bir önceki sayıdaki aynı adlı yazının ikinci bölümüdür. Arzın oluşumuna dair bilgi edinmenin gerek madenci gerekse taşı için taşıdığı önem üzerinde durularak "Arzın Teşekkülü" konusu ele alınmıştır.

13. Mütenevvia, İdare-i Bedeniye.....226-231

Fehmi

"İdare-i Bedeniye" teriminin içeriği üzerinde durulduktan sonra, sağlıklı bir beden için gerekli gıda çeşitleri hakkında bilgi verilmiştir.

14. Mütenevvia, Amerika Memleketinde Ziraat Ahvaline Dair

Malumat231-234

Hikmet

1883 yılı itibariyle Amerika'da tarımdan elde edilen hasılatın cinsi ve miktarı hakkında belgeler ve tablolar verilmiştir.

15. Mütenevvia, Amerika'da Üzüm Kütüklerinin Garsı234-237

Mustafa Nail

Üzüm kütüklerinin dikilmesi konu edilmiştir.

Bu sayının sonunda, Malumat-ı Nafia başlığı altında köpüklü portakal şurubu yapımı, kırılan şeyleri yapıştırmak konularında pratik ve faydalı bilgiler verilmiştir.

Sayı 6, 16 Recep 1302 (1 Mayıs 1885)

1. Ziraat, Memalik-i Osmaniye'de Afyon Hasılatıyla Ticareti.....241-244

Yazarı: Nezaret Müsteşarı Norden Filinth, Mütercimi: Mustafa Azmi

Ülke içinde afyon ziraati yapılan yerler ve alınan ürünlerin çeşitleri hakkında bilgi verilmiştir.

2. İlm-i Nebatat, Mebhas-ı Teşrih-i Nebatî (Mabad)245-246

Fehmi

Bir önceki sayıda yer alan aynı adlı yazının devamıdır.

3. İlm-i Nebatat, Rami, Menşei, Envaı ve Suret-i Ziraat.....247-251

Müsteşar, Fen Muavini Aram

Fransa'da Filoksera hastalığına karşı bağlara ekilen lifli bir bitki olan Rami hakkında bilgi verilmiştir.

4. Dürus-ı İptidaiye-yi Ziraat.....251-253

Aram

Magnezyum hakkında bilgi verilmiştir.

5.Toprak, Tashih-i Arazi,253-256

Mehmed Rifat

Çalı çırpı ve taşlarla dolu arazinin tarıma elverişli hale getirilmesi yolları konu edilmiştir.

6. Hikmet-i Tabiiye-yi Ziraat (Mabad)256-259

Saad

Bir önceki sayıdaki aynı adlı yazarın aynı adlı makalesinin devamıdır.

7. Tahlil-i Turabi259-262

Şevket

Kum ve ufak çakıl taşlarının cinsini tayin etmek için kullanılacak toprağın analizi konusu işlenmiştir.

8. Gül Ağacı'nın Gars ve Teksiri, 1. Bölüm263-266

İhsan

Gül ağacının yetiştirilmesi için uygun olacak arazinin ve toprağın cinsi üzerinde durulmuştur. Ayrıca gül ağacının budanması için gerekli bağcı bıçağı, makas, aşı bıçağı gibi aletler tanıtılmış ve resimleri verilmiştir.

9. Ticaret, Tarih-i Ticaret (Mabad), 6. Bölüm266-267

Mustafa Azmi

Mustafa Azmi'nin aynı adlı yazılarının devamıdır.

10. Doksan Yedi Senesi Şehr-i Haziranından Üç yüz Bir Senesi Martı Nihayetine Değin Ticaret ve Ziraat Nezaret-i Celilesinden İhtira Beraatı Almış Olanların Esami ve Şöhretleriyle İhtiraatını Mübeyyin Resmi Cedveldir268-270
1297-1301 (1881-1885) yılları arasında ihtira beratı (patent) alanların listesine yer verilmiştir. Bu liste makalemizin sonuna eklenmiştir.

11. Kerpiç.....270-271

Mustafa Nail

Bina yapımında kullanılan malzemelerden kerpiç hakkında bilgi verilmiştir.

12. İğne İşleri272-273

Mustafa Azmi

Çeşitli dikiş ve kumaş boyama teknikleri ele alınmıştır.

13. Mütenevvia, Mekulat ve Meşrubatın Hıfzı Usulü, 5. Bölüm.....274-281

Mehmed Rıfat

Yiyecek ve içeceklerin korunmasının önemi ve koruma yolları ve bunun başka ülkelerde, özellikle Fransa'da uygulama yolları incelenmiştir.

14. Piliç Yetiştirmek Usulü282- 283

Hasan

15. Mütenevvia, Portakal283- 285

Mustafa Azmi

Kökeni Afrika olup önce Yunanistan'a oradan da Avrupa'ya yayılmış olan portakal ağacının yetiştirilmesi ve kullanımı hakkında bilgi verilmiştir.

16. Kahve Ağacının Garsı.....285-287

M. Necmeddin

Kahve ağacının ekimi ve yetiştirilmesi konuları ele alınmıştır.

17. Nebatat-ı Sabgiye Yani Boya Hasıl Eden Bitkiler287-288

Mehmed Azmi

Daha önceki sayılarda yer alan aynı adlı yazılarının devamıdır.

Sayı 7, 1 Şaban 1302 (16 Mayıs 1885)

1. Ziraat, Hikmet-i Tabiiye-yi Ziraat289-294

Saad

Hararet, ecsamın dereceyi harareti, ışık (ziya) konuları incelenmiş ve bu konulardaki deneyler anlatılmıştır. Ayrıca pusula hakkında da bilgi verilmiştir.

2. Ziraat, Rami294-297

Aram

Rami bitkisi yetiştirilecek toprağın özellikleri ve yetiştirme yolları konu edilmiştir.

3. Ziraat, Toprak ve Islahı.....298-299
Ürüne zarar veren fazla suyu topraktan atmak için tarlalara kurulması gereken lağım sistemlerinden bahsedilmiştir. Konu lağımın derinliği ve lağımın meyli başlıkları altında incelenmiştir.

4. Ziraat, Mantar Ziraatı300-302

Saad

Mantar cinslerinden saplı mantar (agaric) ve kır mantarı (agaric champetre) hakkında bilgi verilmiştir.

5. Zira-ı Nebatat303-306

Hikmet

Mahsulün fazla olması için kullanılması gereken tohumun miktarı, tohumun hazırlanması, ekim vakti, tohumu ne kadar derin ekmek lazımdır, ekilecek tohumun seçimi gibi konuların önemi üzerinde durulmuştur.

6. Haziran.....306-308

Şevket

Ziraatle uğraşanların Haziran ayında yapması gereken işler hakkında bilgi verilmiştir.

7. Tahlil-i Turabi308-310

Mehmed Azmi

İnce toprağın muayenesi konusu ele alınmıştır.

8. Meyve Ağaçları (Mabad).....311- 313

Mustafa Bahir

Bir meyve bahçesinin yetiştirmesinin safhaları ayrıntılı olarak anlatılmıştır.

9. Kahve Ağaçları.....313-315

M. Necmeddin

Kahve fidanlarının bir yerden başka bir yere nakledilmesi konusu anlatılmıştır.

10. Gül Ağacı (Mabad)315-316

İhsan

Daha önceki sayıdaki aynı adlı makalenin devamıdır.

11. Şeker ve Pancar.....316-317

Hasan

12. Çoban (Mabad)317-319

Mehmed Rakım

Koyunların çiftleştirilmesi konusu ele alınmıştır.

13. Ticaret, Tarih-i Ticaret (Mabad)320-322

Mustafa Azmi

Aynı yazarın daha önceki sayılardaki aynı adlı yazılarının devamıdır. Bu yazıda Portekizlilerin Hindistan'daki keşifleri konusu ele alınmıştır.

14. Sinaat, Künk İmalı.....322-324

Mustafa Nail

Daha önceki sayılarda aynı adlı yazılarda bina inşasında kullanılan malzemeler hakkında bilgi verilmişti. Bu yazıda ise binaların inşa edilmeleri konu edilmiştir.

15. Mütenevvia, Mekulat ve Meşrubatın Hıfzı Usulü (Devam)324-333

Daha önceki sayılardaki aynı adlı yazının devamıdır.

16. Malumat-ı Nafia334-336

Mustafa Azmi

Sırça üzerine yazı yazmak, sırçayı delmek, üzüm çekirdeğinden yağ çıkarmak gibi bilgiler verilmiştir.

EK

1881-1885 tarihleri arasında "Ticaret ve Ziraat Nezareti"nden "ihtira beratı" alanların isim, unvan, uyruk ve ürünlerini belirten liste
(Ziraat ve Sinaat Tercüme-i Fünun Odaları Mecmuası, sayı, 6, 16 Recep 1302
(1 Mayıs 1885), s. 268-270.

زراعت و صناعت ترجمه فون اوپلری		۲۷۰
مهران منکجهان بدروس کيفورقيان	دولت عليه	قيومي اصنافك استعمال ايلدكلى طاش اولزىشك سولته اعمالنه مخصوص آلات
زنوب كوريجيان	دولت عليه	بوز عدد اسپرچك و برهجي ضايي ويرر غاز لامبەسى
باروناك پولاديان	دولت عليه	ايچي و طشاروسى روغنىلى برنوع توتون قوطبىسى اعمالنه مخصوص ماكنه
كوستاو طرووه ايله ژان وردون	فرانسه	اشغال و اعطافاً نجه تحت امنيتده اوله رق الكترىقلى نقل اولنور برنوع فنار
مستر جارس و بليش دوسون	انكاره	واپور وسفن سازه و صندال و قابضلك سرعتنى تزويد ايتك اوزره اومورغه جهتك انشائنه دائر ايجاد اولنان ترتيبات
مستر جارس طوماس ماسون محمود نديم افندى	امريكا دولت عليه	پاموق بيجمك اوزره ماكنه استانبول ايله بوغاز ايچي بينده ايشلكده اولان هر نوع قاييق و صندالرجه مصادمه وقوعنده دروننده بولنانلك غرق و تلفدن محافظه سى خننه نجاتيه ناميله دوشمه سترالينا ناميله برنوع كريمت ماكنه سى
اسيارته لى محى الدين افندى	دولت عليه	اللى سنه مدت حكمى جارى اولوق اوزره اصمه تقويم
حسين حسنى افندى	دولت عليه	دبستوف تورپيني ترتيبى ناميله دكرمنلره وضع اولوق اوزره برنوع آلات
ديتوف	دولت عليه	امراض ساربه ايله بولاشق اولوب برمجلدن ديكرحله نقل ايدبلان منسوجات و سازه باليه و پاكترينك تطهيرنه دائر ماكنه
بارق سمويل و بلاقان	مجتمع امريكا	پاموق تخملىرى آبرغنه مخصوص اولان چرخلره دائر اصلاحات
چارلس طوماس ماسون	مجتمع امريكا	

قاريدزلىش راز خفيف طوبراق هر درلو طوبراقه
مرحدر قوتلى طوبراقله كرپيج بايلز.

كرپيج اعمال اولنه جق طوبراق ايچنده بولنان
طاش، اوت، كولكچي شيلردن آيرلىق ايچون اولان
اله نير صكره صوابله قارشدر بله رق طوغله چامورى
كچي بوغور بيلور. كرپيجله بايسله جق ديوارلك تخلى
زميندن همان بش قارش بوكلنجه به قدر طاشله
اور بيلور بعده بو تخلك اوزرينه ديوار اكنده تخفته دن
ورقاج ارشون اوزونلغنده برصندق باييلير بو صندق
ايچي بو قاريد سولدنكيز صورتله حاضرلىش اولان
چامورله طولدر بيلور و او اتاده چامور ايچنده ديك
وهوا قاناق ايچون اوجبه از بيلور. چامور راز

الذات

{ مابعد }

كرپيج . — طاش و طوغله نادر اولان مجللرده
انلك يرينه كرپيج قوللا بيلور كرپيجله بايلان ناز
هرنه قدر طاش و طوغله ايله انشا اولنانلر قدر محكم
اولز ايسه ده اخشاب ايله بايلانلردن هر حالده قويدر
نه بك قوتلى ونه ده بك خفيف اوليسان طوبراقلر
كافه سى كرپيج اعمالنه يرار ايسه ده بو خصوصده لك
صالح اولان طوغله طوبراغير و كيرج صوبيله

صناعت - اختراعات جدولی		۲۶۹
انگلتره	فيله من جنكيش	الكتريق واسطه سيله بولجى وامتمه نقلى ايجون استعمال اولنان عربهرى حركت اينديريجى آلنلره دائر اصلاحات
دولت عليه	دمتريوس ادزوزطونيدس	هرنوع طوغله وكونك وسارّه اعمال ايدر (انتسير) تعبير اولنان ماكنه
مجتمعه امريكا	پوست قوميناسيون قومبايهسى	صداسز وديكيشلر بى غايت كوزل چيشارر ديكيش ماكنهسى
يونان	بير فالپورسس	آتشه محتاج اولقمسز بن تغيير وتقليد آلانى
دولت عليه	ويچن مالماطيان شريبي ديجيان افندى	اغنام وحيوانات سارّه نك دنجنده جلدلر نك تسليفي ايجون شيشيرنككه مخصوص ماكنه
انگلتره	مستر موليبل طومسونيك	اوزافدن يازو يازمق ورسم يايلاق اوزره ايدر و غرافيا ناميله آلات
دولت عليه	حيدر و يتوفيلوس	آقيون نقلى ايجون قورشون طبقه ايله معمول باكت اصولى
دولت عليه	دنقوف	هرجنس حيوانات نعللر بى سهولته اعمال ايتككه مخصوص ماكنه
فرانسه	قسبار مايار	هرنوع كاغذ ومقوي آتشده ياتمندن محافظه ايتك مزينى حاوى خور تركيبي
مجتمعه امريكا	مستر بارثيت	كندى كندنه طولار تفنك وروولور مقانيزمه لر بنه دائر اصلاحات
مجتمعه امريكا	مستر شارل حولان	ايدروفاقار بونيك غازى واسطه سيله حرارت وقوت وضيائك حصولى ضمتنه استعمال اولنان ياغلك اعمالنه مخصوص ريبورطو
مجتمعه امريكا	شارل حولان	مذكور ريبورطوله علاوه اولنان بعض شيلر
اوستريا	زوزف پالوهر	عقرب وبلقوان ايله رقرى اولدبغى حالده وقتى بيلدبرر برنوع ساعت
مجتمعه امريكا	جورج ديكمان	هرنوع سلندرلرلك جدارلرى عليه صيقشدره جق بخار وغاز وهوا وصو معرفتله حركت ايدن ماكنه لره مخصوص باقراجزه دائر اصلاحات
دولت عليه	فشاه افندى	فس قالى ششكلنده سربع الفوران زراعت ماكنهسى
انگلتره	مستر يشارد بيككوب بارق	مدور شكلده واپور ماكنه لرى دروننده بولنان باقراجزه دائر اصلاحات
مجتمعه امريكا	شارل حولان	واپور ماكنه لرى ميانده بولنان ريبورطولرلك حرارتنى تزويد ايتك اوزره علاوه اولنان آلات
مجتمعه امريكا	شارل حولان	واپور ماكنه لرى ميانده بولنان ريبورطولرلك قوتنى تزويد ايتك اوزره علاوه اولنان آلات
انگلتره	انطونيو بوزوليج	بويا مقاننده استعمال اولنقى اوزره برنوع صو بخار ايله محرك ماكنه لركه درجه بخار بى استقلدبغى قدر تزويد وتقيص ايتك اوزره موزع بخار ناميله ماكنه
الماسيا	لانده	

زراعت و صناعت ترجمه فنون اولملرى		۲۶۸
صِنَاعَات		
طقسان يدى سنه سى شهر جزيراندن اوچيوز بر سنه سى مارتى نهايته دكين تجارت		
وزراعت نظارت جليله سندن اختراع براتى آلمش اولانلرلك اسامى وشهرتلىله اختراعاتى		
ميين رسى جدولدر		
اسم وشهرى	تابعى	مخترعان
ايزيدور قستلى	ايشاليا	تخته ومقوه قوطى اعاملنه مخصوص ماكنه
ايزيدور قستلى	ايشاليا	مذكور قوطيلرى اعمال وفروخت ايتك ايجون
پوپه طبون ديبى	ايشاليا	غازخانه فرورننده محمولان حرارى انگكجى فرونننده استعمال ايتك ايجون
سزاردى رفاثل	انگلتره	بر بلقوان ايله الاتورقه والا فراتقه وقتلى بك نظرده كوستر ساعت
على رضا افندى	دولت عليه	كليسار ايله سارّه بعض محملرده قوللايلان انجبه موملى اعماله مخصوص ماكنه
علكساندر پوليدى	يونان	واپور قزغانننده حاصل اولان طورطيلرلك تلهپرى ضمتنه ايجاد اولنان توز
تهاوزن اكتوريدى و آناتپاسيوس	دولت عليه	معدن صولرلك شيشه لره بوزلما سيجون ايجاد اولنان اصول مساوات اشغال واسطه سيله محرك آلات
پوركى واسليادى	دولت عليه	فالكولاتور اوتومان آلانى
قسطنطين پيرزوغرافوز	يونان	مقادى و بلا مصرف هوا ايله محرك ماكنه
قسطنطين امانوايليدس	دولت عليه	موسيقه نوطلرلك ورقربى سهولته چورمكه مخصوص آلات
اويك ارغانيان	دولت عليه	
دانيل فراندزدار	ايتاليا	اوفان اصولنده طوغله فرونننده اجرا اولنان تعدبلات
قسطنطين امانوايليدس	دولت عليه	الكتريق واسطه سيله پيدا اولنه جق غاز ايله ايشلك اوزره واپور ماكنهسى
چون صولنى استارق	انگلتره	دقيق قاربه لره ظهورى ملحوظ اولان قضا وحرشك منعيجون الكتريق واسطه سيله ماكنه
چون برى ايله و بليام	انگلتره	قوه الكتريق ايله محرك تيجور بولرلك واسطه تلفرافيه ايله امنه چكر آلنك و اشارات ادواتيله تفرعانه دائر اصلاحات

A Turkish journal on agricultural sciences: Ziraat ve Sinaat Tercüme-i
Fünun Odaları Mecmuası

Sevtap Kadioğlu

Various periodicals on agricultural arts were published in Turkey towards the end of the 19th century. They were issued either by state institutions such as the Ministry of Agriculture, the School of Agriculture or by agricultural societies or individuals. A number of them were long-lived journals whereas the others ephemeral. The earliest two periodicals were the *Vasıta-i Servet* (Means of Wealth) and the *Ziraat Gazetesi* (Newspaper of Agriculture). The journal under study, the *Ziraat ve Sinaat Tercüme-i Fünun Odaları Mecmuası* (Journal of the Chamber for the Translation of Agricultural Sciences and Arts) was issued by the Ministry of Agriculture. It aimed to introduce agricultural knowledge and techniques to a wider public and assist those involved in agricultural practices. The journal included articles on various kinds of soils, the cultivation of fruits and cereals, the breeding of horses, the anatomy of plants and the history of commerce.

Key Words: Agriculture, Periodical, Turkey

Anahtar Kelimeler: Tarım, Ziraat, Dergi, Süreli Yayın, Türkiye